

ASIA

Alueiden lunastaminen luonnonsuojelutarkoituksiin

HAKIJA

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

HAKEMUS

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (myöhemmin ELY-keskus) on 18.11.2021 päivätyllä hakemuksellaan esittänyt, että ympäristöministeriö antaisi luonnonsuojelulain (1096/1996) 52 §:n nojalla luvan lunastaa valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin Euran kunnassa ja Laitilan kaupungissa sijaitseviin kiinteistöihin *Suomela 50-403-3-12*, *Korkeavuorenmäa 400-451-6-3* ja *Väinölä 400-421-4-80* sisältyvät alueet. Lunastettavaksi esitetyt alueet on rajattu hakemuksen liitteenä oleviin karttoihin.

Kiinteistöistä *Suomela 50-403-3-12*, *Korkeavuorenmäa 400-451-6-3* ja *Väinölä 400-421-4-80* lunastettaviksi esitetyt alueet sisältyvät kokonaan Natura 2000 -alueeseen *Iso-Hölvö FI0200099*. Lupahakemuksessa on esitetty yksityiskohtainen selvitys kyseessä olevan suojelukohteen sekä lunastettaviksi esitettyjen alueiden luontoarvoista ja niiden omistussuhteista.

ELY-keskus on pyrkinyt Iso-Hölvön Natura 2000 -alueiden suojelun toteuttamiseksi hankkimaan alueita valtion omistukseen vapaaehtoisin kaupun ja rauhoituksin. ELY-keskus on lähettänyt nyt lunastettaviksi esitettyjen alueiden omistajalle osto- ja rauhoitustarjouksia, mutta suojelun toteuttamisesta vapaaehtoisin keinoin ei ole päästy sopimukseen.

ELY-keskus on tehnyt kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977) tarkoitetut valmistelevat toimet. ELY-keskus on varannut alueen omistajille, käyttöoikeuden haltijoille, Euran kunnalle, Laitilan kaupungille, Satakuntaliitolle sekä Varsinais-Suomen liitolle tilaisuuden lausunnon

antamiseen asiassa. Maanomistajille on lähetetty kuulemiskirje todisteellisesti. Lisäksi asiasta on kuulutettu lunastuslain 9 §:ssä säädetyllä tavalla alueellisessa lehdessä ja kuulutus on ollut nähtävillä Euran kunnan, Laitilan kaupungin sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla.

ASIASSA ANNETUT LAUSUNNOT

Euran kunta on ilmoittanut 5.7.2021 ettei se anna asiassa lausuntoa.

Satakuntaliitto on antanut asiassa lausunnon 9.7.2021. Lausunnossa on todettu, että liitto pitää lunastettavaksi esitettyjen alueiden lunastamista valtiolle suojelun toteuttamisen kannalta tärkeänä. Lausunnossa on todettu, että lunastuksen kohteena olevat alueet sijoittuvat Satakunnan maakuntakaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL) osoitetulle alueelle ja Natura 2000 -alueelle. Kohteiden lunastaminen valtiolle suojelutarkoituksiin edistää Satakunnan maakuntakaavan tavoitteiden toteuttamista ja on maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 32 §:n mukaista toimintaa.

Varsinais-Suomen liitto on ilmoittanut 13.9.2021, ettei se anna asiassa lausuntoa, koska liitolla ei ole huomautettavaa, eikä lunastus ole ristiriidassa Varsinais-Suomen maakuntakaavoituksen tai muun suunnittelun kanssa.

Tilan *Väinölä 400-421-4-80* omistaja on jättänyt asiassa lausunnon 16.8.2021. Lausunnossa on ilmaistu maanomistajan ja ELY-keskuksen näkemyserot Natura-alueen suojelusta maksettavista korvauksista sekä huoli lunastettavaksi esitettyyn Natura-alueen osaan rajautuvan tien kohtalosta. Maanomistaja käyttää tietä kulkiessaan omistamalleen metsäpalstalle.

Asiassa ei ole annettu muita lausuntoja.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN RATKAISU

Ympäristöministeriö antaa luvan lunastaa valtiolle tämän päätöksen liitteenä olevaan karttaan merkityn yhteispinta-alaltaan noin 50,64 hehtaarin suuruisen alueen, joka käsittää seuraavat määräalat Euran kunnassa ja Laitilan kaupungissa:

Noin 1,2 hehtaarin suuruinen erillinen palsta tilasta *Suomela* (kiinteistötunnus 50-403-3-12), omistaja *Matti Suomela* (Liite 1).

Noin 1,26 hehtaarin suuruiset kaksi kaistalemaista määräalaa tilasta *Korkeavuorenmaa* (kiinteistötunnus 400-451-6-3), omistaja *Veli-Matti Vainio* (Liite 2).

Noin 48,18 hehtaarin suuruinen määräala tilasta *Väinölä* (kiinteistötunnus 400-421-4-80), omistaja *Kyllikki Valliluoto* (Liite 3).

Samalla ympäristöministeriö lähettää jäljennökset päätöksestä ja lunastusasiakirjoista Maanmittauslaitokselle lunastuksen toimeenpanoa varten.

Perustelut

Lunastettavat alueet sisältyvät kokonaan Natura 2000 -verkoston alueeseen *FI0200099 Iso-Hölo*, joka on verkostossa luontodirektiivin (92/43/ETY) mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC) ja lintudirektiivin (2009/147/ETY) mukaisena erityissuojelualueena (SPA).

Natura 2000 -verkostoon sisällytetyillä alueilla on luonnonsuojelulain 68 §:n 1 momentin mukaisesti toteutettava suojelutavoitteita vastaava suojelu mahdollisimman nopeasti. SAC-alueiden suojelu on toteutettava viimeistään kuudessa vuodessa siitä, kun komissio tai neuvosto on hyväksynyt alueen yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi (SCI), ja SPA-alueilla viipymättä sen jälkeen, kun alue on ilmoitettu komissiolle. Komissio on hyväksynyt nyt kyseessä olevan alueen yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi 13.1.2005 ja SPA-aluetta koskeva ilmoitus on vahvistettu lopulliseksi 29.12.2006 (Ilmoitus Euroopan komissiolle Suomen Natura 2000 -alueiden lainvoimaisuudesta). Valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoa koskevan päätöksen mukaan Natura-alueen *Iso-Hölo FI0200099* suojelun toteuttamistapa on luonnonsuojelulaki.

Valtioneuvoston 20.8.1998 antaman Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymistä koskevaa päätöstä valmisteltaessa on määritelty kunkin Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojeluarvot parhaiten turvaava toteutustapa. Tavanomaista maankäyttöä voimakkaampia rajoituksia edellyttävät alueet on päätöksessä osoitettu toteutettavaksi luonnonsuojelulaille. Natura 2000 -alueen *FI0200099 Iso-Hölo* suojelun toteuttamistavaksi on päätöksessä määritelty luonnonsuojelulain mukaisen luonnonsuojelualueen perustaminen.

Iso-Hölon Natura 2000 -verkostoon valinnan tärkeimpiä suojeluperusteita ovat luontodirektiivin liitteessä I lueteltu ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit *puustoiset suot** (91D0) ja *keidassuot** (7110) sekä luontotyypit *vaihettumissuot ja rantasuot* (7140) ja *kasvipeitteiset silikaattikalliot* (8220).

Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien rajalla Euran kunnan sekä Laitilan kaupungin alueella sijaitseva Iso-Hölon Natura 2000 -alue (941 ha) muodostuu kahdesta erillisestä alueesta, jotka ovat Liesrahka-Liesjärvi ja Iso-Hölo. Liesjärveä luonnehtivat laaja järvikortteikko ja vesijätölle tunnusomaiset saraniityt. Liesjärven vedenpintaa nostettiin vuonna 2010, kun sen pohjoispään laskuojaan rakennettiin pohjapato. Liesrahka on pääosin melko avointa rämenevää. Liesjärvi on valtakunnallisesti arvokas lintuvesi, jonka muuтонаikainen merkitys on huomattava. Liesjärvi kuuluu lintuvesien suojeluohjelmaan kohteena *Liesjärvi LVO020041* ja yhdessä Liesrahkan suoalueen kanssa niistä muodostuu merkittävä luontokokonaisuus. Iso-Hölo on erämainen ja maisemallisesti merkittävä suoalue, joka on suurelta osin luonnontilaista. Kaikki Natura 2000 -tietolomak-

keen taulukossa 3.1 mainitut luontotyypit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin. Alueella esiintyviä Natura 2000 -tietolomakkeen taulukossa 3.2 lueteltuja suojeluperustelajeja ovat heinätavi, metsähänhi, pyy,kehrääjä, laulujoutsen, palokärki, nuolihaukka, tuulihaukka, kurki, suokukko, harmaapäätikka, kapustarinta, viirupöllö, metso, liro, punajalkaviklo sekä liito-orava. Suurin osa kaksiosaisesta Iso-Hölön Natura-alueesta sisältyy jo valtioneuvoston asetuksella 214/2014 (859,4 ha) perustettuun *Iso-Hölön luonnonsuojelualueeseen ESA300186*.

Tilasta *Suomela (kiinteistötunnus 50-403-3-12)* lunastettavaksi esitetty erillinen palsta sijaitsee Iso-Hölön Natura-alueeseen kuuluvan Liesrahkan alueen koilliskulmassa. Se on Liesrahkan suon reuna-aluetta, joka on sekapuustoista koivu- ja mäntyvaltaista ojitettua suopursuvaltaista isovarpurämettä. Palsta edustaa ensisijaisesti suojeltavaksi Natura-luontotyyppiä *puustoiset suot* (91D0)*. Kohde rajautuu *Iso-Hölön luonnonsuojelualueeseen ESA300186*.

Tilasta *Korkeavuorenmaa (kiinteistötunnus 400-451-6-3)* lunastettaviksi esitetyt kaksi kaistaleimaista määräalaa sijaitsevat Iso-Hölön Natura-alueen Liesrahkan alueen pohjoisosan laiteilla. Ne ovat on mänty- ja koivuvaltaista ojitettua suopursuvaltaista isovarpurämettä sekä sararämettä ja jo osin rämemuuttumaksi kehittyvää aluetta. Määräalat edustavat ensisijaisesti suojeltavaa Natura-luontotyyppiä *keidassuot* (7110)*. Kaistaleimaisista määräaloista itäisempi rajautuu kivennäismaareunaan ja sen keskiosassa kasvaa runsaasti vaivaiskoivua. Suoalueen laitteiden suojelun toteutus ja ojien tukkiminen ovat tärkeitä Natura-alueen hydrologian kannalta. Kuivahtavilla reuna-alueillakin kasvaa vielä paikoittain vaivaiskoivua. Kohteella on havaittu myös koppelo. Kohde rajautuu *Iso-Hölön luonnonsuojelualueeseen ESA300186*.

Tilasta *Väinölä (kiinteistötunnus 400-421-4-80)* lunastettavaksi esitetty määräala sijaitsee Iso-Hölön Natura-alueen pohjoisosassa. Kohde on monipuolinen ja ennallistamisenkin kannalta tärkeä Natura-alueen reuna-alue. Kohteella on voimakkaasti diabaasivaikutteista suon reunametsää, sara- ja rimpinevaa, rahka- ja isovarpurämettä, saravaltaista koivikkoa ja kalliopaljastumia sekä saniaisvaltaista ikääntyvää reunametsää. Kohde edustaa ensisijaisesti suojeltavia Natura-luontotyyppisiä *keidassuot* (7110)* ja *puustoiset suot* (91D0)* sekä luontotyyppiä *kasvi-peitteiset silikaattikalliot (8220)*. Kohteen avomaisilla nevamaisilla osilla esiintyy runsaasti suokukkaa. Kohteen reuna-alueella tien vieressä esiintyy huomionarvoisena lajistona muun muassa syyllälinnunhernettä, joka hyötyy diabaasivaikutuksesta. Alueen reunoja on ojitettu ja alueella on selkeä ennallistamistarve. Kohde rajautuu *Iso-Hölön luonnonsuojelualueeseen ESA300186*.

Luonnonsuojelulain 52 §:n 1 ja 2 momenteissa säädetyn mukaisesti lunastettava alue täyttää edellä mainituin perustein sekä osana Iso-Hölön Natura 2000 -kokonaisuutta luonnonsuojelulain 10 §:n 2 momentin yleiset edellytykset luonnonsuojelualueen perustamiseksi. Alueesta maksettavista korvauksista ja siihen liittyvistä oikeuksista päätetään erikseen lunastustoimituksessa.

Lunastettavan alueen suojeleminen on pyritty toteuttamaan ensisijaisesti vapaaehtoisin keinoin ja ennen lunastukseen ryhtymistä on pyritty neuvottelemaan maanomistajan kanssa siten, kuin luonnonsuojelulain (1096/1996) 50 §:n 2 momentissa ja 52 §:n 3 momentissa on edellytetty. Tiloista *Suomela 50-403-3-12*, *Korkeavuorenmäki 400-451-6-3* ja *Väinölä 400-421-4-80* suojeltavaksi esitettyjen alueiden rauhoittaminen yksityisinä luonnonsuojelualueina tai niiden hankkiminen valtiolle vapaaehtoisin kaupun ei ole kuitenkaan onnistunut, koska maanomistajien kanssa ei ole päästy sopimukseen suojelusta maksettavista korvauksista.

Edellä lueteltujen syiden vuoksi tilasta *Suomela 50-403-3-12*, *Korkeavuorenmäki 400-451-6-3* ja *Väinölä 400-421-4-80* suojeltavaksi esitettyjen alueiden suojeleminen tulee toteuttaa lunastamalla ne luonnonsuojelulain 52 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti valtion omistukseen luonnonsuojelualueen perustamiseksi. Lunastusluvan hakemiseen liittyvät valmistelevat toimenpiteet on suoritettu siten, kuin lunastuslaissa (603/1977) säädetään.

ASIANOSAISILLE AIHEUTUVAT VELVOITTEET

Lunastettavalla alueella ei saa ryhtyä sellaiseen toimenpiteeseen, joka voi vaarantaa lunastuksen tarkoituksen (luonnonsuojelulaki 56 §). Kielto on voimassa siitä alkaen, kun tämä päätös on annettu tiedoksi.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 10 § 2 momentti, 50 §, 52 §, 56 §, 68 § 1 momentti ja 77 §.

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastamisesta (603/1977) 8 ja 9 §.

Ilmasto- ja ympäristöministeri

Emma Kari

Asiantuntija

Janne Hesso

LIITTEET

kartat lunastettavista alueista (liite 1, 2 ja 3)

valitusosoitus (liite 4)

LISÄTIETOJA PÄÄTÖKSESTÄ

Asiantuntija Janne Hesso, puhelin 0295 250 008

VN/30425/2021-YM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

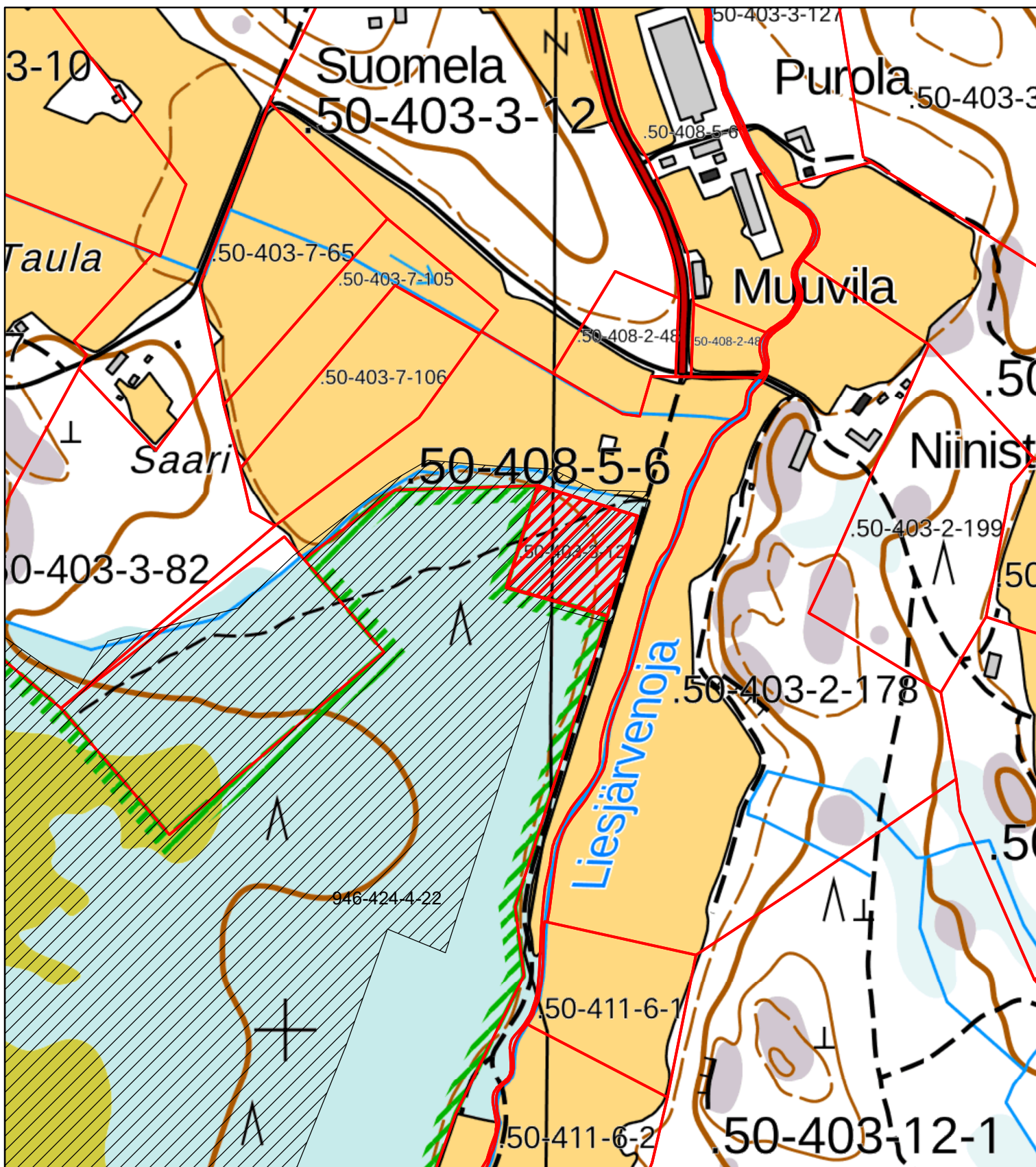
This document has been signed electronically by the following persons:

Hesso Janne 91217144H

2022-06-06

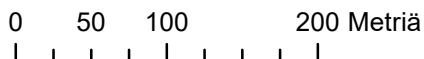
Kari Emma 91263794B

2022-06-06

- Lunastettava alue tilasta Suomela 50-403-3-12
- Natura 2000 alueraja
- Kiinteistörajat

Mittakaava 1:5 000

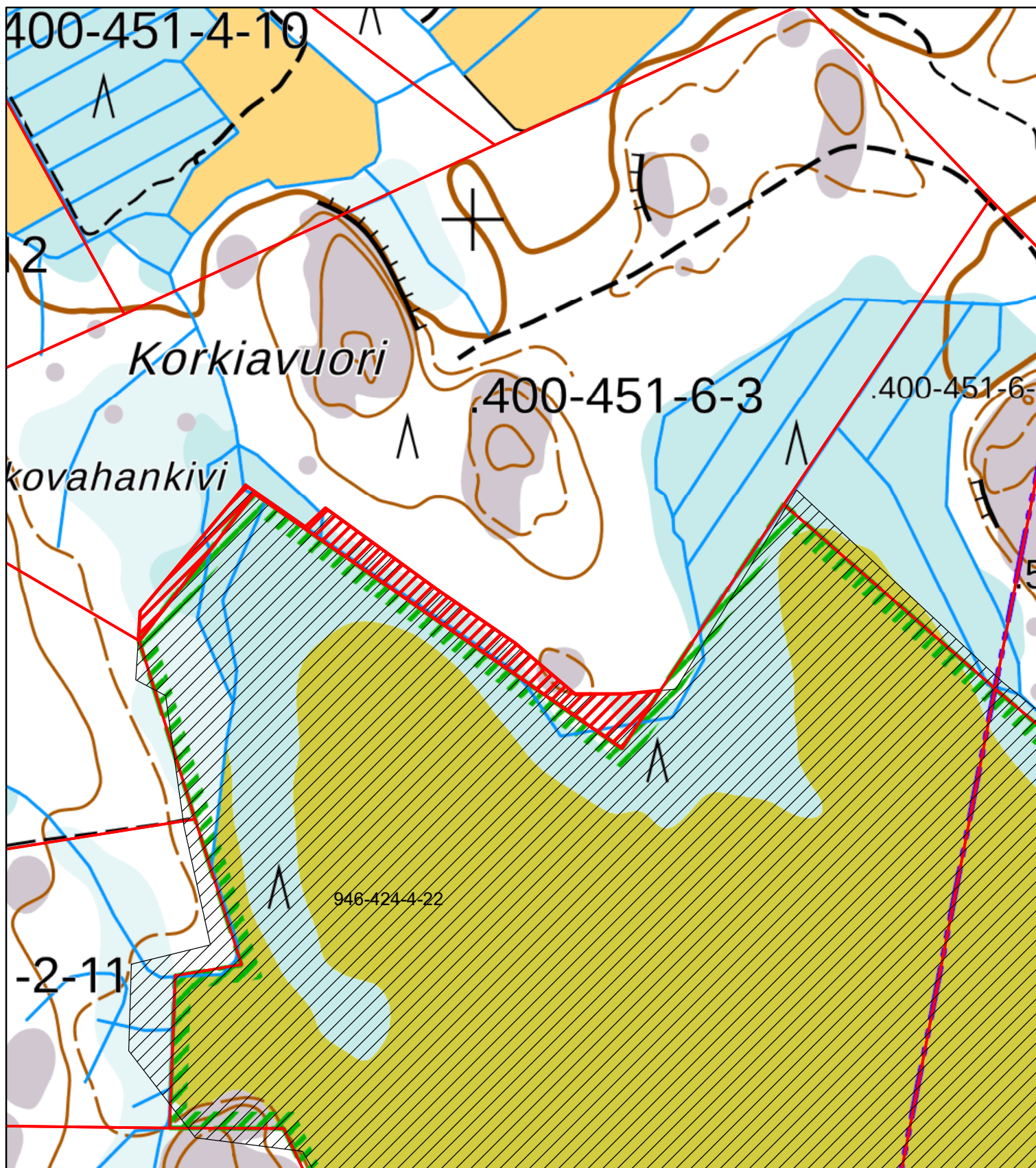
Pohjakartta Lähde MML
YM/LYMO JH 20.5.2022

Tämä kartta liittyy ympäristöministeriön päätökseen
Dnro VN/30425/2021, ~~20.5.2021~~ 6.6.2022

Asiantuntija

Janne Hesso

- Lunastettava alue tilasta Korkeavuorenmaa 400-451-6-3
- Natura 2000 alueraja
- Kiinteistörajat

Mittakaava 1:5 000

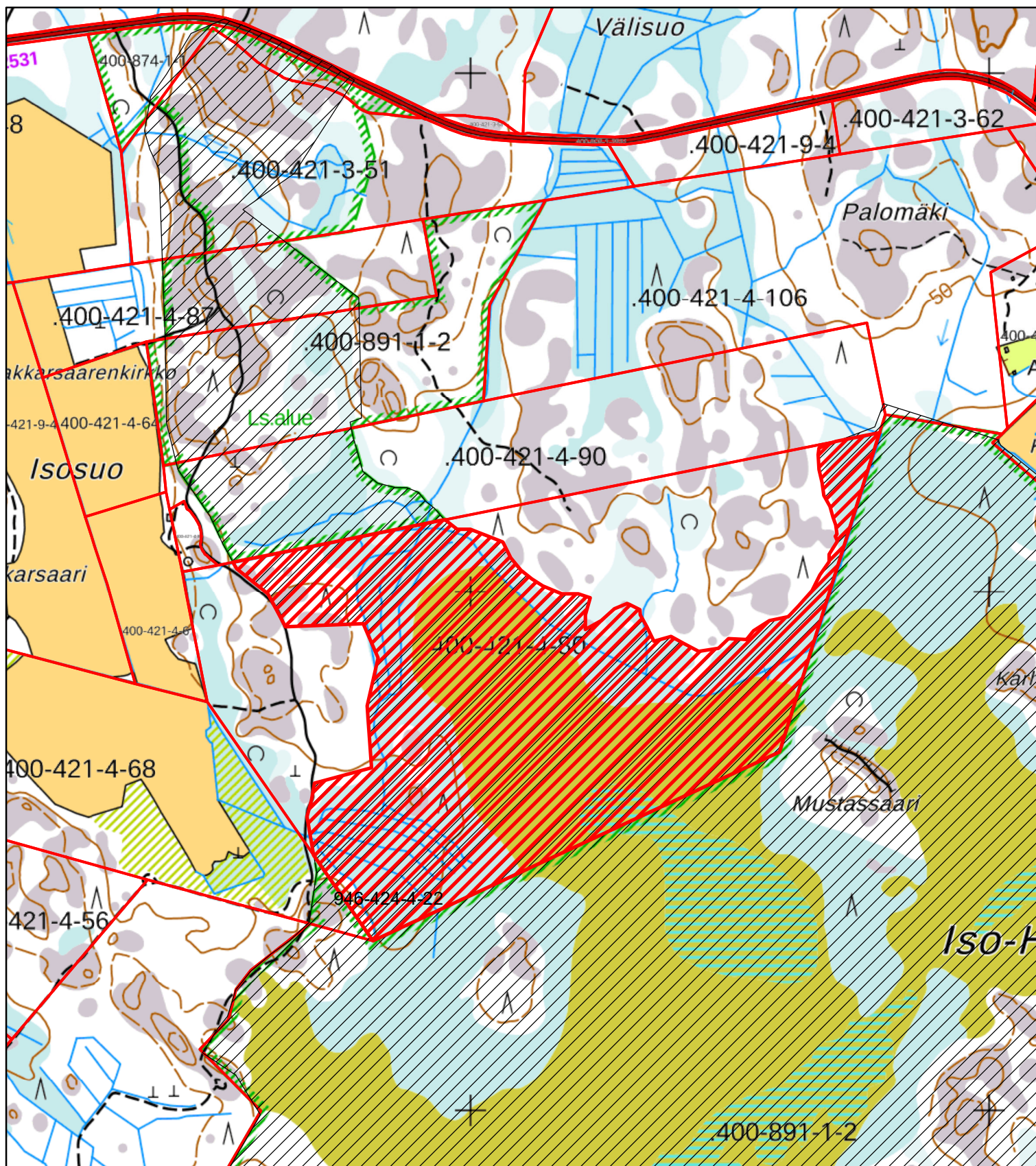
0 50 100 200 Metriä

Pohjakartta Lähde MML
YM/LYMO JH 20.5.2022

Tämä kartta liittyy ympäristöministeriön päätökseen
Dnro VN/30425/2021, ~~20.5.2021~~ 6.6.2022

Asiantuntija

Janne Hesso

 Lunastettava alue tilasta Väinölä 400-421-4-80

 Natura 2000 aluerajat

 Kiinteistörajat

Mittakaava 1:10 000

0 125 250 500 Metriä

Pohjakartta Lähde MML
YM/LYMO JH 20.5.2022

Tämä kartta liittyy ympäristöministeriön päätökseen
Dnro VN/30425/2021, ~~20.5.2021~~ 6.6.2022

Asiantuntija

Janne Hesso

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei huomioida valitusaikaa laskettaessa. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valtioneuvoston istunnon pöytäkirjanote, johon sisältyy jäljennös valtioneuvoston päätöksestä / ministeriön päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- selvitys valitusajan alkamisajankohdasta tai todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi,
- asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan ei tarvitse esittää valtakirjaa, ellei korkein hallinto-oikeus niin määrää,
- muut asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa. Valituskirjelmän voi viedä henkilökohtaisesti valittaja tai hänen valtuuttamansa asiamies tai toimittaa lähetin välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse tai sähköpostilla korkeimman hallinto-oikeuden sähköpostiosoitteeseen. Muutoksenhakuasiaan liittyvä sähköposti on lähetettävä aina korkeimman hallinto-oikeuden virastosähköpostiin (korkein.hallinto-oikeus(at)oikeus.fi). Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Virastoaika päättyy kello 16.15. Postin ja sähköpostin käyttäminen on lähettäjän vastuulla.

Valittajalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu, joka 1.1.2016 lukien on 500 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkein hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki

sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus(at)oikeus.fi, puhelinvaihe: 029 56 40200